

Stanowisko
Zgromadzenia Ogólnego
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 7 grudnia 2017 r.

w sprawie: **przygotowanego przez Ministerstwo Środowiska projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, a także samorządowych propozycji zmian w ustawie Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**

Działalność górnicza przynosi wiele niezaprzeczalnych korzyści - dostarczanie kopalin istotnych z punktu widzenia przemysłu i sektora bytowego, generowanie bezpośrednich i pośrednich miejsc pracy czy przychody administracji publicznej (w tym samorządowej) z tytułu podatków. Towarzyszą jej jednak również poważne i często długotrwałe skutki negatywne – wypadki górnicze, czy zakłócenie funkcjonowania środowiska naturalnego, w tym zmiana poziomu wód gruntowych, zapylenie powietrza, deformacje powierzchni wywołujące zniszczenia budynków i budowli oraz obniżenie wartości gruntów.

W związku z powyższym, Zgromadzenie Ogólne Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wyraża stanowczy sprzeciw wobec opracowanego przez Ministerstwo Środowiska projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw z dn. 15 września 2017 r., w którym m.in. proponuje się:

- 1) uzupełnienie art. 205 po ust. 4 o nowy ust. 5, wprowadzający zmianę polegającą na modyfikacji formy zajęcia stanowiska przez wójta (burmistrza, prezydenta) w odniesieniu do przedłużenia obowiązującej koncesji na wydobywanie węgla kamiennego oraz węgla brunatnego z uzgodnienia na opinię;
- 2) zmiany dot. art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, polegające na umożliwieniu lokalizacji działalności określonej ustawą Prawo geologiczne i górnicze, innej niż przedsięwzięcia wymagające koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin:
  - a) kierując się tylko samym przeznaczeniem nieruchomości, określonym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – z pominięciem pozostałych ustaleń planu miejscowego;
  - b) alternatywnie, niezależnie od ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – dopuszczając lokalizację działalności górniczej tylko na podstawie oceny nie naruszenia zamierzoną działalnością górniczą przeznaczenia nieruchomości określonego w przepisach odrębnych.

Śląski Związek Gmin i Powiatów, reprezentujący samorzady gmin górniczych, wielokrotnie podnosił realne dla nich zagrożenia zawarte w obecnych regulacjach prawnych. Dostrzegał też to, czego akty te nie zawierają, np. szczególnie ważny problem wznawiania działalności górniczej oraz paraliż prawny samorządów lokalnych, domagających się wpływania na problematykę górniczą na swoim terenie za pomocą postanowień w dokumentach planistycznych. W związku z powyższym przedstawiamy poniżej główne kierunki samorządowych propozycji zmian w ustawie Prawo geologiczne i górnicze, rozporządzeniu w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w kontekście mającego ostatnio często miejsce zjawiska wznawiania działalności górniczej na terenach zaniechanej poprzednio eksploatacji górniczej oraz możliwości prawnych samorządów lokalnych w zakresie formułowania warunków prowadzenia działalności górniczej z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań.

W głębokim przekonaniu Zgromadzenia Ogólnego ŚZGiP konieczne jest zapewnienie w ustawodawstwie większego powiązania kierunków i warunków gospodarczego wykorzystania złóż kopalin z polityką przestrzenną gmin, m.in. z uwzględnieniem warunków wynikających z miejscowych dokumentów planistycznych. W szczególności uważamy, że gmina sporządzając plan miejscowy bądź studium winna mieć możliwość wskazania tych obszarów na podległym sobie terenie, dla których możliwe jest prowadzenie działalności wydobywczej pod określonymi warunkami, wynikającymi z wyżej wymienionych dokumentów planistycznych, jak i takich obszarów, dla których ze względów gospodarczych, środowiskowych czy urbanistycznych (np. zagrożenia szeroko zakrojonych zniszczeń tkanki miejskiej, tak jak to ma miejsce zwłaszcza w wypadku Bytomia) itp. gmina nie widzi możliwości prowadzenia działalności górniczej. Konieczne jest wprowadzenie przepisów, zgodnie z którymi podejmowanie, wykonywanie działalności w zakresie podziemnego wydobywania kopalin ze złóż, a także poszukiwania i odzyskiwania złóż prowadzonego metodą podziemną jest dozwolone jedynie wówczas, jeżeli zamierzona lub prowadzona działalność jest zgodna z wymogami dla eksploatacji, poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin i wód podziemnych, określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W konsekwencji poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów ze złóż winno wymagać uzgodnienia z organem wykonawczym gminy, właściwej ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej lub prowadzonej działalności górniczej, przy czym kryterium uzgodnienia powinna być zgodność zamierzonej działalności z przeznaczeniem nieruchomości określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub kierunkiem zagospodarowania, określonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Istotne jest również, aby plan ruchu zakładu górniczego był zatwierdzany przez właściwy organ nadzoru górniczego po uzyskaniu opinii organu wykonawczego właściwej gminy, przy czym kryterium uzgodnienia powinno być określone jak powyżej. Ze względu na wysoce chaotyczny, niezaplanowany, a niejednokrotnie wręcz skandaliczny przebieg dotychczasowych likwidacji zakładów górniczych, konieczne jest wreszcie wprowadzenie jednoznacznie sformułowanego przepisu wymagającego uzgodnienia z organem wykonawczym właściwej gminy planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego. Zapobiegałoby to nieodpowiedzialnemu obciążaniu społeczności lokalnych długotrwale oddziałyującymi skutkami źle przygotowanej i przeprowadzonej likwidacji zakładu górniczego.

Jednocześnie Zgromadzenie Ogólne ŚZGiP w pełni podtrzymuje wszystkie propozycje zawarte we wspólnym stanowisku, wyrażonym w dniu 6 października 2017 r. przez Zarządy Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce wraz z załącznikiem nr 1 do wspólnego stanowiska, zawierającym szczegółowy opis samorządowych propozycji zmian w ustawie Prawo geologiczne i górnicze, rozporządzeniu w/s przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Arkadiusz Chęciński

Przewodniczący
Zgromadzenia Ogólnego